

ZAPISNIK

sa 73. sjednice Odbora za zdravstvo, rad i socijalno staranje Skupštine Crne Gore, održane 23. jula 2020. godine

Sjednica Odbora je počela u 10 sati i 30 minuta.

Sjednicom Odbora, predsjedavao je poslanik dr Suad Numanović, predsjednik Odbora.

Sjednici Odbora su prisustvovali poslanici, članovi/ce Odbora: Maja Bakrač, dr Nedžad Drešević, mr Boris Mugoša, doc. dr Draginja Vuksanović-Stanković, Nada Nenezić i dr Vera Bulatović.

Sjednici Odbora nije prisustvovao poslanik, član Odbora dr Halil Duković.

Sjednici Odbora je, u skladu sa članom 65 stav 2 Poslovnika Skupštine Crne Gore, prisustvovala poslanica Žana Filipović, kao zamjena poslanika dr Halila Dukovića.

Sjednici Odbora, prisustvovao je predstavnik predlagača zakona generalni direktor Direktorata za penzijsko i invalidsko osiguranje i boračku i invalidsku zaštitu u Ministarstvu rada i socijalnog staranja Jovo Pajović.

Sjednici su prisustvovali i predstavnici reprezentativnih socijalnih partnera Duško Zarubica iz Saveza sindikata Crne Gore, Suzana Radulović iz Unije poslodavaca Crne Gore i Srđa Keković iz Unije slobodnih sindikata Crne Gore. Takođe, sjednici je prisustvovao i Milisav Korać, izvršni direktor Saveza udruženja roditelja djece i omladine sa teškoćama u razvoju „Naša inicijativa“.

Rad sjednice pratili su akreditovani mediji.

Za sjednicu je predložen i jednoglasno usvojen sljedeći

DNEVNI RED:

PREDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PENZIJSKOM I INVALIDSKOM OSIGURANJU

PRVA TAČKA

Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju

Predsjednik Odbora za zdravstvo, rad i socijalno staranje dr Suad Numanović, dao je par uvodnih napomena o Predlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju. Tom prilikom je kazao da se donošenje ovog zakona predlaže u cilju stabilnosti i održivosti penzijskog sistema, veće pravednosti i adekvatnosti penzijskih davanja. Istakao je da je ovaj zakon rađen zajedno sa socijalnim partnerima i da je rezultat socijalnog dijaloga. Takođe, osvrnuo se na sljedeće bitne odredbe Predloga zakona: retroaktivno će se izvršiti preračun penzija, osiguranik koji je pravo na penziju po prvi put ostvario 1. januara 2020. godine, do dana stupanja na snagu ovog zakona, ima pravo da mu se, na njegov zahtjev, ponovo odredi penzija, ukoliko zahtjev podnese do 31. decembra 2020. godine; nov način usklađivanja penzija što je važno za penzionere u godinama koje slijede. Umjesto usklađivanja sa 75 odsto kretanja potrošačkih cijena i 25 odsto kretanja zarada, uvodi se usklađivanje po rotirajućoj formuli; da se granica za sticanje prava na starosnu penziju zaustavi na 66 godina života za muškarca i 64 godine života za ženu; isključivanje iz obračuna penzije, najnepovoljnijih jedne četvrtine godina radnog staža, uključujući 1992. i 1993. godinu, što će omogućiti znatno veće penzije novim penzionerima i povećanje minimalnih penzija za preko 13 odsto, korisnicima najnižih penzija, penzija će se uvećati sa 128, 82 eur na 145, 77 eur.

Generalni direktor Direktorata za penzijsko i invalidsko osiguranje i boračku i invalidsku zaštitu u Ministarstvu rada i socijalnog staranja Jovo Pajović, u svom uvodnom izlaganju, rekao je sljedeće: donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju predlaže se u cilju stabilnosti i održivosti penzijskog sistema i veće pravednosti i adekvatnosti penzijskih davanja. U skladu sa navedenim ciljevima, odnosno razlozima za donošenje zakona, predlaže se postepeno ukidanje posebnih uslova penzionisanja (do 31. decembra 2021. godine), nakon čega će svi osiguranici ostvarivati pravo na penziju po opštim uslovima, koji važe za sve osiguranike. Takođe se predlaže da se, za ispunjenje uslova za sticanje prava na penziju, uzima u obzir staž osiguranja, odnosno periodi provedeni na radu za koje je uplaćen doprinos za penzijsko i invalidsko osiguranje, dok se za određivanje visine penzije uzima u obzir penzijski staž (u koji osim staža osiguranja spadaju i periodi posebnog staža za koje nijesu plaćeni doprinosi za penzijsko i invalidsko osiguranje). Za lica koja, po vazećem zakonu, pravo na penziju ostvaruju sa 40 godina staža osiguranja propisuje se i starosna granica od 61 godine života. Predlaže se podizanje starosne granice za sticanje prava na prijevremenu starosnu penziju

sa 62 na 63 godine života (u prelaznom periodu od 2020. do 2025. godine). Pajović je ocijenio da bi navedene mjere trebalo da utiču na sprečavanje ranijeg napuštanja tržišta rada i ranog penzionisanja. Naveo je da se, u cilju povećanja adekvatnosti penzijskih davanja, predlaže promjena načina usklađivanja penzija i vrijednosti penzije za jedan lični bod. Umjesto usklađivanja sa 75 odsto kretanja potrošačkih cijena i 25 odsto kretanja zarada uvodi se usklađivanje po tzv. rotirajućoj formuli - sa 75 odsto parametra koji je veći i 25 odsto parametra koji je manji, što je znatno povoljnije od vazećeg načina usklađivanja. Ako bi, primjenom ove formule došlo do umanjenja vrijednosti penzije za jedan lični bod i penzija, ne vrši se usklađivanje. Istakao je da je u dijalogu sa sindikatima dogovoreno: da se starosna granica za sticanje prava na starosnu penziju (čije podizanje je bilo predviđeno na 67 godina života) zaustavi na 66 godina života za muškarca i 64 godine za ženu; da se iz obračunskog perioda obračuna visine penzije, do 2030. godine, isključe zarade, odnosno osnovice osiguranja iz jedne četvrtine perioda staža osiguranja koje su za osiguranika najnepovoljnije; da se u Budžetu za 2020. godinu obezbijede sredstva za povećanja nominalnog iznosa najniže penzije na iznos od 145 EUR-a. Predlaže se da pravo na porodičnu penziju može ostvariti životni partner umrlog osiguranika, odnosno korisnika penzije koji je sklopio životno partnerstvo sa osobom istog pola, u skladu sa zakonom kojim se uređuje životno partnerstvo osoba istog pola. Predlaže se da pravo na porodičnu penziju mogu ostvariti i djeca ovih lica. Takođe, u cilju izjednačavanja vanbračnog druga, u skladu sa zakonom kojim se uređuju porodični odnosi, predlaže se da, pravo na porodičnu penziju, pod uslovima koji važe za bračnog druga, može ostvariti vanbračni drug. Na kraju izlaganja, Pajović je rekao da je, novim zakonom, predloženo da osiguranik koji je pravo na penziju, po prvi put, ostvario 1. januara 2020. godine do dana stupanja na snagu ovog zakona, ima pravo da mu se, na njegov zahtjev, ponovo odredi penzija, ukoliko zahtjev podnese do 31. decembra 2020. godine.

Poslije izlaganja predstavnika predlagača zakona, predsjednik Odbora je otvorio diskusiju, u kojoj su učestvovali sljedeći učesnici:

Izvršni direktor Saveza udruženja roditelja djece i omladine sa teškoćama u razvoju „Naša inicijativa“ Milisav Korać, rekao je da je predmet njegovog interesovanja član 36 Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, kojim se predlaže da roditelj djeteta sa teškim smetnjama u razvoju, odnosno staratelj koji ima starateljstvo nad takvim djetetom, pravo na penziju sa navršениh 20 godina staža, može ostvariti do 31. decembra 2021 godine. Predložio je da ostane odredba iz vazećeg zakona, naglasivši. Iznoseći podatke o broju korisnika, rekao je da je to mali broj i da ta sredstva nijesu velika, zbog čega ne bi trebalo mijenjati odredbu vazećeg zakona.

Duško Zarubica iz Saveza Sindikata Crne Gore, je kazao da je najbitnije to što su socijalni partneri postigli visok stepen usaglašenosti kada je u pitanju Predlog zakona. Apelovao je na poslanike da podrže Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, kako bi on vrlo brzo mogao da zaživi u praksi.

Srđa Keković iz Unije slobodnih sindikata Crne Gore je istakao da je Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, sistemski zakon, značajan za sve u Crnoj Gori. Keković je naglasio da je važno što će ovaj zakon imati retroaktivno dejstvo. Takođe je pozvao poslanike da podrže Predlog zakona. Osvrnuvši se na diskusiju Koraća, Keković je izrazio uvjerenje, da će se ta humana norma, do 31. decembra 2021. godine, izmjestiti u Zakon o socijalnoj i dječjoj zaštiti.

Suzana Radulović iz Unije poslodavaca Crne Gore, istakla je da ovaj zakon predstavlja podršku onima koji su prepoznati kao najugroženija kategorija našeg društva. Čestitala je Vladi Crne Gore i predstavnicima sindikata na postignutom konsenzusu.

Generalni direktor Direktorata za penzijsko i invalidsko osiguranje i boračku i invalidsku zaštitu u Ministarstvu rada i socijalnog staranja Jovo Pajović, osvrnuvši se na izlaganje Koraća, kazao je, da je, uz svo uvažavanje, ovo pitanje predmet regulative sistema socijalne i dječje zaštite. Jeste u pitanju mali broj lica, ali bi se napravio presedan, ocijenio je Pajović.

Poslanica doc. dr Draginja Vuksanović-Stanković, na početku diskusije, kazala je da će SDP glasati za ovaj zakon, jer je on od izuzetne važnosti za naše sugrađane koji očekuju da odu u penziju, kao i za one koji su već u penziji, a za koje će važiti retroaktivna primjena zakona. Kroz diskusiju je istakla novine zbog kojih smatra da je ovaj zakon značajan. Konstatovala je da je ovaj zakon dobar, ali je samo početni korak, kako bi se olakšao život građanima. Poslanica Vuksanović-Stanković podržala je stav Milisava Koraća, i s tim u vezi, najavila da će podnijeti amandman.

Poslanica dr Vera Bulatović ocijenila je da je ovaj zakon uređen, ali smatra da ako smo mi država socijalne pravde, pravo roditelja koji imaju djecu sa teškoćama u razvoju, a koje oni mogu ostvariti shodno članu 197 Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, ne treba izmještati u drugi zakon. Rekla je da će DF, podržati amandman SDP-a. Poslanica Bulatović pitala je predlagača da joj pojasni šta znači da će biti opšte pravo, znači li to da više nećemo imati pravo na penzionisanje npr., na osnovu povreda na radu. Tražila je od predlagača i pojašnjenje oko visine povećanja najnižih penzija.

Poslanica Nada Nenezić, u svojoj diskusiji, je istakla da su predložena zakonska rješenja povoljna za buduće i za sadašnje penzionere. Ocijenila je da, u ovom momentu, država daje

penzionerima najviše što može. Postavila je pitanje predlagaču, vezano za predloženo novo rješenje, navodeći odredbu iz Predloga zakona - da se za sticanje uslova za penziju uzima u obzir staž osiguranika, a da se za određivanje visine penzije uzima u obzir penzijski staž u koji spada staž za koji nijesu plaćeni doprinosi, i s tim u vezi, predlagaču je postavila pitanje na koji način će ovo uticati na visinu penzije ako nijesu plaćani doprinosi. Zatražila je i pojašnjenje oko povećanja minimalne penzije, isključenja jedne četvrtine najnepovoljnijih godina, odlaska u prijevremenu penziju sa 62 godine života. Pohvalila je Fond penzijskog i invalidskog osiguranja koji je napravio Vodič za penzionere.

Poslanik mr Boris Mugoša, u svojoj diskusiji, istakao je da je Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju veliki iskorak za penzionere. Postavio je pitanje predstavniku predlagača zakona, da li ljudi koji su ove godine ostvarili pravo na penziju po osnovu privremenog rješenja, mogu da ostvare penziju po osnovu novog zakona, jer je to za njih povoljnije. Osvrnuo se na pitanje koje je postavio Milisav Korać, i naglasio da mu je jasno da će svi koji, do 31. decembra 2021. godine, podnesu zahtjev moći da ostvare ovo pravo, a svi koji su ga imali nastaviće sa ostvarivanjem tog prava, jer je to stečeno pravo. Dakle, to pravo se ne ukida novim zakonom nego se produžava do 31. decembra 2021. godine za nove korisnike. Ocijenio da je to pravo trebalo da bude prepoznato u Zakonu o socijalnoj i dječjoj zaštiti i predložio da Skupština, posebnim zaključkom, obaveže Ministarstvo rada i socijalnog staranja da se do 31. decembra 2021. godine, to pravo kompenzuje kroz ugradnju odredbe u Zakonu o socijalnoj i dječjoj zaštiti. Zaključujući diskusiju, istakao je da treba voditi računa i razmišljati o deficitu Fonda penzijskog i invalidskog osiguranja, zbog čega bi naša aktivnost i glavni zadatak, ubuduće, trebao da bude, da radimo na povećanju broja zaposlenih u Crnoj Gori, kako bi se od njihovih doprinosa adekvatno finansirao Fond penzijskog i invalidskog osiguranja.

Poslanica Maja Bakrač, ocijenila je da sve novine iz Predloga zakona donose benefite građanima, što je posebno afirmativno, zbog čega je čestitala svima koji su učestvovali u kreiranju ovog zakona, koji je, kako je istakla poslanica Bakrač, došao u trenutku kada je postignut dogovor i konsenzus socijalnih partnera. Naglasivši da je donijet za vrijeme epidemije i da je to veoma hrabra odluka. Posebno je pohvalila zakonsko rješenje koje se odnosi na retroaktivnost. U vezi sa pomenutim pravom roditelja djece sa teškim smetnjama u razvoju, izrazila je uvjerenje da će se do 31. decembra 2021. godine, definisati ovo pitanje, u čemu ćemo svi pomoći, a pokazali smo da smo država socijalne pravde.

Na sjednici su poslanici doc. dr Draginja Vuksanović-Stanković, dr Vera Bulatović, Nada Nenezić i mr Boris Mugoša, postavili određena pitanja. Takođe, u cilju preciziranja određenih zakonskih rješenja pitanja su, predstavniku predlagača zakona, upućena i od strane predstavnika sindikata Duška Zarubice i Srđe Kekovića i predstavnika „Naše inicijative”

Milisava Koraća. Nakon toga, predstavnik predlagača zakona Jovo Pajović je, odgovarajući na postavljena pitanja, pojasnio predložena zakonska rješenja.

Svodeći diskusiju **predsjednik Odbora dr Suad Numanović**, je rekao da je diskusija bila konstruktivna, naglasivši da se radi o sistemskom zakonu, kojim se rješavaju složena pitanja strukturne reforme penzijskog sistema, koja je počela još 2003. godine. Zato se ovom zakonu moralo sistemski pristupiti. Predsjednik Odbora smatra da je to i urađeno, jer norme koje su prihvaćene idu u prilog sadašnjim i novim penzionerima, što je i bio cilj izmjena i dopuna pomenutog zakona. Dalje u diskusiji je rekao, da smatra da je bolje rješenje da se izgrade dnevni centri za djecu sa smetnjama u razvoju, nego da roditelji budu uz njih prisutni 24 sata, naglasivši da ovo govori kao ljekar, ne osporavajući potrebu da se pomogne ovoj kategoriji. Takođe je rekao, vezano za ovu kategoriju, da je predlog poslanika Mugoše realan, s obzirom na to da su zaključci Skupštine obavezujući.

Zaključujući raspravu, rekao je da je veoma teško doći do dobrog i pravednog zakona, i da smatra da smo to uspjeli da uradimo, bez obzira na poteškoće koje su pratile rad na izmjenama i dopunama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, upućujući čestitke i zahvalnost svim socijalnim partnerima na radu i saradnji, na ovom važnom zakonu.

Odbor je odlučio da podnese sljedeće amandmane:

AMANDMAN

U članu 15 Predloga zakona riječi: „stavlja se zarez i dodaju se riječi:“ zamjenjuju se riječima: „dodaju se zarez i riječi:“.

AMANDMAN

U članu 28 Predloga zakona kojim se mijenja član 122 važećeg zakona, u izmijenjenom članu 122 stav 1 tačka 7 riječ „mjest“ zamjenjuje se riječju „mjestā“.

U tački 10 poslije tačke zareza dodaje se riječ „i“.

U tački 11 poslije riječi „vrši“ riječ „i“ briše se.

Predstavnik predlagača zakona Jovo Pajović, generalni direktor Direktorata za penzijsko i invalidsko osiguranje i boračku i invalidsku zaštitu u Ministarstvu rada i socijalnog staranja saglasio se sa amandmanima Odbora koji, shodno članu 150 stav 3 Poslovnika Skupštine Crne Gore, postaju sastavni dio Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju i o njima Skupština posebno ne odlučuje.

Odbor je, u ovom predlogu zakona, konstatovao pravno - tehničke greške i predložio njihovu korekciju.

Predstavnik predlagača zakona Jovo Pajović saglasio se sa predloženim pravno tehničkim korekcijama.

Pravno tehničke korekcije

U članu 2 Predloga zakona kojim se, između ostalog, u članu 17 važećeg zakona, poslije stava 3 dodaje novi stav, u novom stavu poslije riječi “penziju” dodaje se zarez i poslije riječi “člana” dodaje se zarez.

U članu 4 Predloga zakona poslije broja “18” dodaje se zarez i poslije riječi: “stava 1” dodaje se zarez.

U članu 7 Predloga zakona poslije riječi: “staža osiguranja” tačka zarez se brišu.

U uvodnoj rečenici člana 21 Predloga zakona riječ “dodaj” zamjenjuje se riječju “dodaje”.

U članu 23 Predloga zakona, kojim se mijenja tačka 2 u članu 116 stav 1 važećeg zakona, u izmijenjenoj tački 2 riječ “finasijski” zamjenjuje se riječju “finansijski”.

U članu 27 Predloga zakona, kojim se mijenja član 120 važećeg zakona, u izmijenjenom članu 120 stav 1 tačka 7 poslije tačke zarez dodaje se riječ “i”.

U članu 33 Predloga zakona, kojim se u članu 197đ važećeg zakona poslije stava 3 dodaju dva nova stava, u drugom novom stavu riječ “navršenjem” zamjenjuje se riječju “navršavanjem”, poslije riječi: “u tom periodu” dodaje se zarez i poslije riječi “zakona” dodaje se zarez.

U članu 34 Predloga, kojim se, između ostalog, u članu 197e važećeg zakona mijenja stav 2, u izmijenjenom stavu 2 tačka 2 poslije tačke zarez dodaje se riječ “i”.

U članu 37 Predloga zakona kojim se dodaje novi član 197lj, u izmijenjenom članu 197lj stav 1 tačka 4 poslije tačke zarez dodaje se riječ “i”.

U članu 40 stav 1 Predloga zakona poslije riječi “197ž” dodaje se zarez.

U skladu sa članom 115 stav 2 Poslovnika Skupštine Crne Gore, sedam članova Odbora je glasalo „za“ Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, nije bilo glasova „protiv“ i niko se nije uzdržao od glasanja.

Za izvjestioca Odbora, na sjednici Skupštine, određena je poslanica Nada Nenezić, članica Odbora.

Sjednica je završena u 12 sati i 30 minuta.

**Sekretarka Sekretarijata Odbora za
zdravstvo, rad i socijalno staranje**
Snežana Kaluđerović

**Predsjednik Odbora za
zdravstvo, rad i socijalno staranje**
Dr Suad Numanović